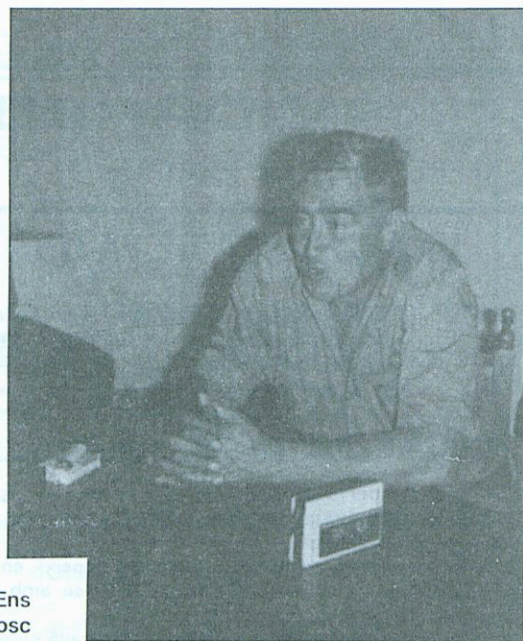

El guarda forestal d'Empúries, en JOSEP GILABERT I BEL, és un home molt amable. No és un escalenc nadiu, és un de tants escalencs que han vingut d'altres terres a treballar al nostre poble. Els seus orígens, les seves arrels són al Camp de Tarragona i a elles vol tornar quan arribi la jubilació. És un home que estima molt la seva feina i se sent orgullós que un dels seus fills també hagi volgut ser guarda forestal. Aquesta estimació per la seva feina és una cosa que nosaltres podem corroborar de dues maneres: Ens ha volgut acompanyar a visitar la zona repoblada perquè ens adonessim de la feina que s'hi està fent i el resultat, i, per altra banda, les magnífiques paraules que ha tingut pels companys que el van precedir en el seu càrrec: «Encara que no sortís res del que jo he dit, m'agradaria que públicament que gràcies a l'activitat, treball incansable i bona gestió d'en Joanet Bosch, dit el "Pontònic", va ser possible la fixació de les dunes. Va ser un home que va viure gairebé solament pel seu treball. El seu fill i el seu nét també van ser guardes forestals, per tant van ser tres generacions de guardes en actiu. Guardes fermes, de no haver estat així, segurament degut a les èpoques de necessitats que es van patir, ara no hi hauria molts dels pins que hi ha a les dunes».

L'Escalenc.— D'on sou, on va nàixer?

Josep Gilabert.— Sóc del Camp de Tarragona, vaig nàixer en un mas del terme municipal de Tortosa l'any 1933. Els meus pares eren pagesos i el mas on vivíem estava molt introduït a la Serra del Boix, que es troba partint de Mora d'Ebre en el seu marge esquerre. Vivíem de la terra, dels cultius d'ametllers, oliveres, de la vinya i del ramat. En aquella serralada hi havia una vintena de masos, que no eren massa junts. Vivíem una mica aïllats i potser una mica primitius. I aquell aïllament donava un caràcter especial, reservat, com el que tenen la gent de la muntanya.

L'Esc.— Fins quan va viure en terres tarragonines?

J.G.— La meua vinculació als termes forestals ja ve des de els 13 anys. A aquesta edat quan es feien temporades de treballs forestals jo ja hi anava però d'aiguader, que consistia en portar aigua a la gent o recollir les eines o fer els encàrrecs que manava el guarda de torn. Aquest va ser el meu col·legi. Vaig marxar cap a la mili el 1955 i em van llicenciar l'agost del 1956. El setembre d'aquest mateix any vaig presentar i vaig treure les oposicions de guarda forestal. Em vaig poder quedar al mateix poble fins al 1967. Mentre, ja m'havia casat: teníem els dos fills grans. Cap al començament del 1967 em va sortir aquesta plaça de guarda forestal d'Empúries. Vaig arribar aquí el dia 27 de febrer del 1967.

L'Esc.— Vau anar a l'escola a Tortosa?

J.G.— No hi vaig poder anar mai a l'escola. Les primeres nocions me les va ensenyar un pastor que hi havia per aquella serralada. El «Vell Moliner» que era com anomenaven a aquell pastor em va ensenyar les beceroles. Aquest home havia baixat de la part d'Aragó, de «Carentes», de la zona de Vall de Roures. Aleshores, quan ens trobàvem amb el ramat per aquelles muntanyes, ell m'ensenyava coses i em vaig afeccionar una mica a llegir i a escriure. A casa, hi havia Terra Baixa d'Angel Guimerà i aquest va ser el primer llibre que vaig llegir. Des de aleshores sempre em va agradar molt llegir i escriure i amb el temps em vaig anar comprant llibrets d'aritmètica i gramàtica.

L'Esc.— Quina feina feieu com a guarda?

J.G.— Quan vaig ingressar em vaig fer càrrec de la brigada de treballs que hi havia al mont de la Serralada del Boix: «Boinac i Fulliola»; la quantitat de treballadors depenia de l'època de treball del camp.

Vam repoblar uns tres milions de pins. Ho vam repoblar perquè s'havien desforestat molt aquelles terres, segurament pel pastureig abusiu.

Treballàvem de la següent manera: Ens construïem barraques en clarianes del bosc i allí hi passàvem tota la setmana. Marxàvem el dilluns amb un parell de matxos i el menjar de tota la setmana. Teníem boví, bacallà, arengades, patates, pa. Això es feia a l'hivern i a l'estiu. Treballàvem de dilluns a dissabte. El dissabte baixàvem al poble. I encara hi havia temps de tot, d'anar a la barberia, a veure la xicota i passar pel cafè a fer la partida amb els amics. Ara no hi ha temps de res.

L'Esc.— Com passàveu les estones d'esbarjo, quan èreu dins el bosc?

J.G.— Normalment solíem jugar a les bitlles que ens feiem nosaltres amb socs d'alzines. Posàvem sis bitlles a una clariana i jugàvem. Ens hi jugàvem, bé el cafè del dissabte, bé un traguinyol de la bóta del company o una cigarreta.

A l'estiu començàvem a treballar aviadet, a les 12 plegàvem i fins a les 4 no tornàvem a començar. A l'hora del sol i després de dinar feiem la migdiada i després jugàvem a cartes o escrivíem.

L'Esc.— Quin tipus de vegetació hi havia a la serralada del Boix?

J.G.— El tipus de matorral d'aquella zona era el «romer» però uns romers grandiosos, no n'he vist enlloc com aquells. Tenien unes soques com el cos d'un home. Hi havia també sabines, que són semblants al xiprès, i llentiscle. També es trobava, fins als 700 metres alguna clotada de pi alepensis o pi bord. A partir dels 700 metres ja podíem trobar algun pi larisi o pi negral. I a partir dels 800 hi havia el pi rogelet. Aquest pi era autòcton. També s'hi trobàvem teixos molts vells, teixos d'uns 40 cms. de diàmetre.

L'Esc.— De quin territori heu de tenir cura com a guarda?

J.G.— Del mont públic de l'Escala, que és la duna litoral d'aquí a Empúries, té 15 Ha. i va des del pont del rec del Moli fins al Riuet, de la muntanya de Torroella de Montgrí, que és propietat de l'Ajuntament d'aquella vila, i de les dunes, també de Torroella, que són continuïtat de les d'aquí i pertanyen a la Generalitat. Hem fet tanta feina aquí com a la Muntanya de Torroella, però d'aquí no podem ensenyar res perquè el factor «turista» fa molt mal. Allà si que si veu la feina feta! Hi ha una colla d'hectàrees repoblades. Tant a la carretera, que va a l'Estartit com a la que va de l'Escala a Belcaire que fa dos anys que és feta.

L'Esc.— Quina és la feina que us ha encomanat des de que sou a l'Escala?

J.G.— La meua feina ha estat fer les

replantacions de la Muntanya Gran i fixar una mica les dunes. Fixar, vallar i anar fent intents de protecció, ja que els turistes no ho respecten massa i ho van destrossant. Ara la sorra de les dunes del Riuet és al Riells. Ha quedat un buit d'uns 60.000 m² de sorra i, segurament, no hi haurà aportació de sorra a les platges d'Empúries fins que s'hagi omplert aquest buit.

L'Esc.— Actualment quina feina feu?

J.G.— La feina que estem fent ara és la repoblació de la Muntanya Gran, en fem unes 40 o 50 Ha. a l'any, i la neteja i conservació d'aquestes repoblacions. Els pins que plantem són de l'any i tenen uns 12 cm.

L'Esc.— Perquè es fa la fixació de dunes?

J.G.— La fixació de les dunes es va iniciar a principis de segle perquè les dunes anaven de Nord a Sud. Aleshores, passaven per l'escorxador, la Clota del Llop, saltaven cap al Mas Cremat i l'Horta d'En Puig i arribaven a la Carretera de Torroella i l'Estartit. La punta de les dunes invadida tota la plana del Ter. El cap de les dunes corria uns 14 metres l'any. Va ser una bona pensada la fixació d'aquestes dunes per mitjà de la repoblació. Els primers treballs es van fer cap el 1895 i duraren uns 20 anys.

L'Esc.— Per quantes persones està formada la vostra brigada?

J.G.— Ara hi ha, a part de jo, quatre treballadors, tres de Viladamat i un de l'Escala. Són contractats. Ja fa cinc anys que treballem junts, hem tingut la sort d'anar tenint subvencions. Seria una llàstima que haguéssim de plegar per falta de diners perquè fan la feina tant bé com jo i ja consideren que és la seva professió treballar al bosc amb mi. El més jove té 26 anys.

L'Esc.— Quin tipus de material teniu?

J.G.— Gairebé tot es fa d'una manera mecanitzada menys replantar els pins que es fa a pic. Per estassar hi han unes maquinetes que fan molta feina.

L'Esc.— Què se'n fa de la brossa del bosc?

J.G.— La brossa no és convenient cremar-la quan es neteja el bosc, en alguns casos no és ni convenient estassar-la. Jo crec que tota planta que neix en un bosc és necessària, la natura la cria i hi ha d'estar, sempre i quan no sigui una repoblació i hi hagi un ofegament de la planta a protegir o bé sigui una zona de molt de perill i s'hagi de fer un trencafocs, com pot ser la protecció d'una línia elèctrica o les vores